

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling

2004/0222(CNS)

20.4.2005

ADVIES

van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling

aan de Commissie buitenlandse zaken

inzake het voorstel voor een verordening van de Raad tot invoering van een instrument voor pretoetredingssteun (IPA)
(COM(2004)0627 – C6-0000/2005 – 2004/0222(CNS))

Rapporteur voor advies: Milan Horáček

PA_Leg

BEKNOPTE MOTIVERING

De ervaringen met het pretoetredingsinstrument voor de landbouw en het platteland (SAPARD) hebben aangetoond dat moeilijkheden bij de opbouw van administratie en controle tot grote problemen bij de medefinanciering en de afwikkeling van de kredieten kunnen leiden, zodat de oorspronkelijke doelstellingen - de landbouw en de landbouwer op de toetreding voor te bereiden - slechts in ontoereikende mate en vooral ook veel te laat bereikt werden.

De daaruit voortvloeiende economische nadelen en teleurstelling van veel mensen hebben in de plattelandsgebieden tot een kritische houding ten opzichte van Europa bij de betrokkenen geleid, die had kunnen worden vermeden. Redenen hiervoor waren niet in de laatste plaats een te grote administratieve inspanning voor het programma en een onvoldoende voorbereiding en deelneming van het maatschappelijk middenveld aan de uitvoering van de maatregelen.

Met het voorstel van de Raad tot oprichting van een instrument voor toepassingshulp (IPA) zouden deze problemen zoveel mogelijk uit de wereld moeten worden geholpen. Er bestaat de gerechtvaardigde bezorgdheid dat door de bundeling van de voormalige programma's PHARE, ISPA en SAPARD in één enkel instrument IPA, geen recht kan worden gedaan aan de specifieke eisen van de nieuw toetredende landen. Het gevaar bestaat namelijk dat de flexibiliteit bij de toewijzing van kredieten aan de voorgestelde "componenten" binnen IPA ten laste van de economie in de plattelandsgebieden komt en daardoor tot een verdere benadeling van de plattelandsbevolking zou kunnen leiden. Parlement en Raad moeten daarom in het kader van de medebeslissingsprocedure besluiten tot een meerjarenkaderplan voor de krediettoewijzing .

Uw rapporteur zet zich daarom in voor het aanbrengen van een duidelijke scheiding tussen de instrumenten en de financiële middelen voor de pretoetredingsmaatregelen. IPA zou wellicht als nieuw uniform "dak" voor de pretoetredingsmaatregelen kunnen leiden tot betere coördinatie en vereenvoudiging van de administratie, maar de verantwoordelijkheid voor de planning en de toepassing van de instrumenten moet duidelijk blijven berusten bij de bevoegde instanties, d.w.z. het Directoraat-generaal landbouw en de Ministeries voor Plattelandsontwikkeling en Landbouw. Voor de voorbereiding van de landbouw en de plattelandseconomie in het algemeen is het van belang dat de toetredingslanden niet alleen worden voorbereid op het *acquis communautaire*, maar ook dat eisen als behoud van werkgelegenheid, milieu en duurzame levensmiddelenproductie in het betrokken land moeten worden veilig gesteld. Om de in het verleden gemaakte fouten te vermijden, moet in een vroegtijdig stadium worden overgegaan tot oprichting van de betalingsagentschappen, die goed moeten functioneren; daarnaast moeten er particuliere en openbaarrechtelijke investeerders worden gevonden, die actief bij de programma's moeten worden betrokken. Banken, stichtingen en producentenorganisaties hebben hier een belangrijke taak.

Het Parlement heeft ervoor gezorgd dat het thans nog lopende SAPARD-programma uitgebreid wordt met een bottom-up-initiatief voor het platteland. Daarmee wordt een geïntegreerd territoriaal initiatief mogelijk, waardoor de inbreng van het maatschappelijk

middenveld actief bevorderd wordt. Deze methode moet een belangrijke rol spelen in de nieuwe componenten voor de ontwikkeling van de landelijke economie van de nieuwe toetredingslanden en nabuurlanden. Door het zwaartepunt te leggen op partnerschappen en netwerken, kunnen ook de kleine actoren op het platteland worden bereikt en arbeidsplaatsen worden veiliggesteld, die in de stedelijke gebieden niet of nog niet in voldoende mate ter beschikking staan.

Uw rapporteur dringt er bij de Commissie op aan om duidelijk vast te stellen dat de bevordering van de plattelandseconomie in de toetredende landen zal worden georiënteerd op behoud van werkgelegenheid, diversificatie van de productie en de inkomens, alsmede het geven van een dynamischer karakter aan de lokale en regionale markten voor levensmiddelen en grondstoffen. Daarmee komt deze vooral de voorbereiding ten goede van de tweede pijler van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Turkije, Kroatië en de Balkanlanden, waar de meerderheid van de bevolking op het platteland leeft, kunnen zich geen verdere massale trek naar de steden veroorloven, zolang er in de stedelijke gebieden nog niet voldoende alternatieve werkgelegenheid is opgebouwd.

Stimulering van lokale actiegroepen, zoals de Gemeenschap dat doet volgens de LEADER-methode, zou bij uitstek onderdeel moeten uitmaken van de nieuwe nationale pretoetredingsprogramma's. Ook zouden de kandidaten- en partnerlanden bij de stimulering onderwijsprogramma's moeten worden aangeboden, alsmede programma's voor uitwisselingen met de lidstaten van de EU, en in het bijzonder de nieuwe lidstaten. De LEADER-programma's hebben in de afgelopen jaren met relatief geringe openbare subsidies de mensen gemobiliseerd voor de ontwikkeling van de economie op het platteland.

AMENDEMENTEN

De Commissie landbouw en plattelandontwikkeling verzoekt de ten principale bevoegde Commissie buitenlandse zaken onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Door de Commissie voorgestelde tekst¹

Amendementen van het Parlement

Amendement 1
Overweging 16 bis (nieuw)

(16 ter) De op het platteland beschikbare economische structuren moeten worden ingeschakeld en concurrerend worden op de markten in de regio en verder weg. Om de aanwezige landbouwbedrijven, handwerksbedrijven en middelgrote

¹ Nog niet in het PB gepubliceerd.

ondernemingen voor te bereiden op een eerlijke concurrentie met industriële investeerders, worden er passende overgangsperioden toegekend voor de aanpassing aan de EU-normen. Gezorgd moet evenwel worden voor het behoud van kleine landbouwbedrijven die in de eerste plaats voor de eigen behoeften produceren, daar zij een belangrijke steunpilaar vormen voor de voedselvoorziening en de economische grondslag vormen voor veel plattelandsbewoners.

Amendement 2
Artikel 9, lid 1

1. De afdeling Plattelandsontwikkeling dient ter ondersteuning van de kandidaat-lidstaten van bijlage II voor de ontwikkeling van beleid en de voorbereiding van de tenuitvoerlegging en het beheer van het gemeenschappelijk landbouwbeleid van de Gemeenschap. Deze afdeling is in het bijzonder bedoeld om bij te dragen tot de duurzame aanpassing van de landbouwsector en de plattelandsgebieden alsmede tot de voorbereiding van de kandidaat-lidstaten op de tenuitvoerlegging van het *acquis communautaire* met betrekking tot het gemeenschappelijk landbouwbeleid en daarmee verwant beleid.

1. De afdeling Plattelandsontwikkeling dient ter ondersteuning van de kandidaat-lidstaten van bijlage II voor de ontwikkeling van beleid en de voorbereiding van de tenuitvoerlegging en het beheer van het gemeenschappelijk landbouwbeleid van de Gemeenschap. Deze afdeling is in het bijzonder bedoeld om bij te dragen tot de duurzame aanpassing van de landbouwsector en de plattelandsgebieden alsmede tot de voorbereiding van de kandidaat-lidstaten op de tenuitvoerlegging van het *acquis communautaire* met betrekking tot het gemeenschappelijk landbouwbeleid en daarmee verwant beleid. ***Daarbij wordt rekening gehouden met de bestaande structuren in de plattelandseconomie en wordt bijzondere steun verleend aan de instandhouding en modernisering van de landbouw en de verwerking van levensmiddelen in de regio.***

Motivering

Bij een duurzame aanpassing van de landbouwsector moet rekening worden gehouden met de bijzonderheden van de aanwezige plaatselijke structuren en moet steun worden verleend voor de instandhouding van de landbouw en de verwerking van levensmiddelen in de regio.

De component "plattelandsontwikkeling" moet ook beschikbaar zijn voor andere geassocieerde staten.

Amendement 3
Artikel 9, lid 2

2. Deze afdeling kan in het bijzonder worden aangewend voor de financiering van het type maatregelen waarin Verordening (EG) nr. 1257/1999 voorziet.

2. Deze afdeling kan in het bijzonder worden aangewend voor de financiering van het type maatregelen waarin Verordening (EG) nr. 1257/1999 voorziet. ***Een wezenlijk onderdeel van de component "plattelandsontwikkeling" zal een op participatie berustende "bottom-up" benadering zijn. In aansluiting op de LEADER-methode volgen de maatregelen een territoriale benadering, die met globale bedragen werkt en een uit sociaal oogpunt rechtvaardige verdeling van de middelen garandeert. De bevordering van lokale partnerschappen tussen de openbare, de particuliere en de vrijwilligerssector speelt hierbij een belangrijke rol.***

Motivering

De ervaringen met SAPARD tonen aan dat de bevordering van de LEADER-benadering in de componenet "plattelandsontwikkeling" van centrale betekenis is om de acceptatie van de programma's te verhogen en daarmee ook de mobilisatie van middelen te verbeteren.

Amendement 4
Artikel 9, lid 2 bis (nieuw)

2 bis. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de component "plattelandsontwikkeling" ligt bij de ministeries voor landbouw en plattelandsontwikkeling van de toetredende landen of partnerlanden, alsook bij het Directoraat-generaal Landbouw van de Commissie.

Motivering

Het is van beslissende betekenis dat de juiste autoriteiten belast worden met de vormgeving van de component "plattelandsontwikkeling".

